

Alueellisten erojen tasoittaminen varhaiskasvatuksessa

Turun asuinalueet eriytyvät yhä nopeammin. Tämä tarkoittaa myös perheiden ja lasten eriarvoistumisen syvenemistä. Nykyinen taloudellinen taantuma ja kasvava työttömyys voimistavat kehitystä. Tilannetta pahentavat entisestään julkisten palveluiden leikkaukset.

Alueelliseen eriytymiseen voidaan puuttua monella tavalla. Ongelmia tulisi ennaltaehkäistä jo lapsuudessa. Subjektiiivinen oikeus päivähoitoon on yksi tärkeimpiä välineitä, kun yhteiskunnallista eriarvoisuutta ehkäistään ja korjataan. Tukemalla oikealla tavalla lasten kehitystä jo ennen kouluikää, voidaan ratkaisevasti tukea perheitä ja vaikuttaa myös lasten pärjäämiseen myöhemmin koulussa. Turussa valmistelussa oleva päivähoiton palveluverkkoselvitys ei vastaa alueiden eriarvoistumiskehitykseen. Selvityksen painopisteenä on yksityisten hoitopaikkojen määrän lisääminen jo ennestään hyvinvoivilla alueilla.

Helsingissä on varhaiskasvatuspalveluissa ollut useita vuosia käytössä ns. positiivisen diskriminaation malli. Mallissa kohdennetaan erityisrahoitusta tukemaan lasten kasvua ja kehitystä silloin, kun asuinalueella on tiettyjen indikaattoreiden perusteella nähtävissä riskitekijöitä.

Helsingin mallissa tavoitteena on edistää lasten suotuisaa kasvua, kehitystä ja oppimista. Painopiste on aikuisten määrän ja osaamisen lisäämisessä ja tuki kohdennetaan tiettyyn päivähoitoyksikköön suoraan lasten kanssa tehtävään työhön. Päiväkoteihin palkataan hoito- ja kasvatushenkilöstöä yksikön normaaliin mitoitukseen kuuluvan henkilöstön lisäksi. Jos rahaa henkilöstökuluista jää käyttämättä, voidaan tukea käyttää myös pedagogiseen materiaaliin ja sen käytön opastamiseen.

Vuosina 2009 - 2012 määräraha oli Helsingissä 350 000 euroa vuodessa. Lisäys vuoden 2012 alusta oli 500 000 euroa vuodessa, joten vuosina 2013 - 2015 rahoitus on yhteensä 850 000 euroa vuodessa.

Turussa positiivisen diskriminaation kehittämisessä mallin pohjaksi voitaisiin ottaa esimerkiksi peruskoulujen ns. tasa-arvorahan hakukriteerit. Valtio jakaa tasa-arvorahan nimellä kulkevaa erityisavustusta sellaisiin koulutuksellista tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin, jotka kohdistuvat koulujen välisten erojen vähentämiseen. Lisärahoitus tulee kohdistaa heikommassa asemassa oleville kouluille seuraavien kriteerien perusteella:

- 30 - 54-vuotiaan väestönosan keskimääräistä heikompi koulutustaso
- keskimääräistä suurempi työttömyysaste
- keskimääräistä suurempi maahanmuuttajaosuus

Vastaavilla tai erikseen kehitettävillä kriteereillä voitaisiin Turun varhaiskasvatuksessa ottaa käyttöön alueellisia eroja tasoittava rahoitusmalli.

Parannuksena Helsingin malliin

Turussa tukea voisi lisäksi osoittaa käytettäväksi esimerkiksi lasten taide, liikunta- ja kulttuuritoiminnan lisäämiseen osana päivähoitoa.

Edellisen perusteella esitän,

että Turku valmistelee ja ottaa käyttöön alueelliset erot varhaiskasvatuksessa huomioivan positiivisen diskriminaation rahoitusmallin.

Turussa 27.1.2014

Johannes Irttiaho (vas)
Kaupunginvaltuutettu
Elina Sandelin
Mirja Muukkonen

Peter Pernie
Hilja Lehto
Sidi
Sari ANDERSSON
Sanna
Jukka Karukainen
Päivi Kello